

Asia: VN/12442/2021

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta laeiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta ja rikoslain 44 väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleishuomiot hallituksen esityksestä?

Lakien väliaikaiset muuttamiset eivät ole toivottavia. Tämänkin lakiehdotuksen määäämät tavoitteet pitäisi pystyä toteuttamaan nykyllä STM:n ja THL:n ohjeistuksen mukaan.

Todistusten tarkastamisesta ja neuvonasta, mikäli sen edellytetään olevan henkilökohtaista, koituu kuntien tartuntataudeista vastaaville niin paljon työtä ennakoimattomiin ajankohtiin, ettei tämä ole toteutettavissa. Laki olisi voimassa vuoden ja tänä aikana esim. lentoliikenne elpynee. Tämä voisi hyvin tarkoittaa 100 000 tarkastusta vuorokaudessa, minkä säättäminen tartuntataudeista vastaaville terveydenhuollon edustajille on joko mahdotonta tai ainakin vakuuttaisi nykyisessä henkilökuntatilanteessa merkittävää heikennystä muiden terveysturvallisuuden tuottamiseen. On otettava myös huomioon että tällä rajojen täysin avautuessa tällä matkustajamäärällä, myös tarvittava testauskapasiteetti todennäköisesti ylittyisi.

Pykälä 16e: ei ole toteutettavissa, neuvonta kuuluu lentoasemille, satamiin ja maarajojen ylityspaikoille kirjallisena esitteinä tai postereiden muodossa. Tämä tulisi laissa selkeästi mahdollistaa.

Emme puolla tätä lakiehdotusta, koska tämän esityksen mukaiset toimenpiteet eivät ole toteutettavissa.

Ovatko toimenpiteet riittäviä matkailun terveysturvallisuuden takaamiseksi?

Ks yllä. Riittävän terveysturvallinen matkailu toteutuu kun väestömme 50 v täyttäneet ja riskiryhmiin kuuluvat on rokotettu.

Paras toimenpide tällä hetkellä on se, että liikennevälineen haltija tarkistaa ennen välineeseen nousua 16 §:n 1 mom mukaiset todistukset. Ellei tällaista todistusta ole, liikennevälineeseen ei voi nousta. Tämä rajoittaa matkailua sen verran, että rokotukset ehtivät toteutua.

Ovatko ehdotetut toimenpiteet välttämättömiä tartuntataudin leviämisen estämiseksi Suomessa ja terveysturvallisuuden lisäämiseksi rajat ylittävässä liikenteessä?

Eivät ole.

- **Mille rajanylityspisteille terveydenhuollon henkilökuntaa on resursoitu? (nimet)**
- **Millä aikavälillä terveystyöntekijöitä on em. rajanylityspisteillä paikalla tällä hetkellä? (tuntia/vrk)**
- **Kuinka paljon terveydenhuollon henkilöresurssia rajanylityspisteille oli huhtikuussa 2021 resursoitu henkilötuntivuosina?**

Henkilökuntaa ei ole resursoitu Kuopion lentoasemalle. Raja ylittävä liikenne on vain satunnaista.

Miltä toimenpide-ehdotukset vaikuttavat Suomen terveydenhuollon kapasiteetin riittävyyden näkökulmasta?

Eivät ole toteutettavissa nykyisellä henkilöstöllä. Jo nyt rokotusten vaatima työvoimaresurssi on pois muusta työstä. Kesä tulee lisäämään tätä ongelmaa merkittävästi. Ehdotetun esityksen mukainen terveydenhuollon henkilökunnan allokointi rajatarkastuksiin suurentaisi COVID-19 kertyvää hoitovelkaa ja heikentäisi terveydenhuollon muista tehtävistä suoriutumista. Olisi arvioitava nyt rokotuskattavuuden lisääntyessä hyötysuhdetta näistä tarkastuksista ja terveyden huollon muiden velvoitteiden heikentyneestä hoitamisesta koituva haitta.

Jos ajatellaan että todistuksia vois tarkastaa vaikka 12-15 / tunti riippuen tarvittavan neuvonnan määrästä tämä edellyttäisi vähintään 1200 terveydenhuollon edustajaa (lääkäriä) joka päivä rajoille tarkastuksiin, emme usko tämän olevan mahdollista ilman merkittävä haittaa muulle toiminnalle. Jo mahdollinen rokotus- tai muiden todistusten allekirjoittaminen tulee olemaan merkittävä haaste terveydenhuollolle vaikka sähköinen todistus saataisiinkin toimimaan. Edellyttäisikö se myös Kelan Kanta-palvelun häiriötöntä toimintaa, vai toimiiko todistus myös off-line tilassa. Nyt katkokset ovat viikoittaisia ellei jopa päivittäisiä.

Mitä mahdollisuuksia ja ratkaisuvaihtoja on käytettävissä organisaatiossanne tai alueellanne ehdotettujen säännösten toimeenpanoon liittyen?

Paikallisia ratkaisuvaihtoehtoja ei ole käytettävissä.

Paras toimenpide on se, että liikennevälineen haltija tarkistaa ennen välineeseen nousua 16 §:n 1 mom mukaiset todistukset. Ellei tällaista todistusta ole, liikennevälineeseen ei voi nousta. Todistus voisi sisältää tiedon terveydenhuollosta saadun tiedon siitä onko henkilö sovelias matkustamaan spesifioimatta sitä tarkemmin, (mihin syyn tietäminen, rokotus vai sairaus vaikuttaa?) ja suositellaanko saapumismaassa vielä 72 h testiä vai ei. Silloin minimoitaisiin luovutettavan terveystiedon määrä. Jos jouduttaisiin käännetyksiin tähän tarvittaisiin joka tapauksessa rajaviranomaisia tai poliisia, joten toinen vaihtoehto on että rajaviranomaiset tarkastavat todistuksen muiden dokumenttien ohessa virka-apuna tartuntataudeista vastaaville viranomaisille.

Onko esityksessä määritelty tarkoituksenmukaisesti ja perustellusti ne henkilöryhmät, joihin väliaikaisia säännöksiä ei sovellettaisi?

Ei kannanottoa, koska lakiehdotus ei ole tällaisena toteutettavissa.

Hedman Antti
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri

Koivula Irma
PSSH, Kuopion yliopistollinen sairaala - Irma Koivula, shp:n
tartuntataudeista vastaava lääkäri